

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő s kiadó tulajdonosnál uri utca 433d k szám alatti Trattner - Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kivántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny főlvetetik s pontosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély: kir. adományozás; magyar tudós társaság (a történet s math. osztályi pályakérdésekre s dramai jutalomra érkezett verseny munkák czimel jellegükkel; irányozók: különös értesítésül Szontagh Gusztávól; budapesti napló (József-árvaház felavatása, új üstökös 'sat.) Pestmegyei közgyűlés (követutatisás a részket tetteles visszacsatoltatása, országos választmányok, jobbágytelki nemesség adóztatása, szólás-szabadság, nemzeti nyelv, vallási egyenlőség, vegyes házasságok, és szab. kir. városok rendezése ügyében) Borsi közgyűlés (a házi adó megbukta 'sat.) Felsőzsoltsa Pesten állítandó pr. főiskola tárgyában; debreczeni viszonyok (kir. városok szervezete iránti intézkedés; hanyag igazságszolgáltatás, hivatalösszesítés egy személynben 'sat.)

Ausztria: Új iparlap, cs. k. fhgek, postarendszert; Neipperg gróf.

Szerbia: Kiamil pasa Sztambulba hivatik; az új kormány hibái Czartoriski hg. segélyzése; a szultán rebesgetett utja s látogatása.

Amerika: Egyesült státusok; Mexico és Texas; Hayti és Brazília; Laplata státusok.

Spanyolország: a minsterség győztes a választásokban; házassági terv Izabella és d. Carlos fia közt.

Anglia: M. Naughten vád alól fölmentetett, Brougham kellemetlen helyzete.

Franciaország: Guadaloupei földrengés, Louvre fölépítetési ügye.

Keletindia és China: megtiszteltetések, új vizsály Chinával.

Értesítő.

Magyarország és Erdély

Ő cs. s ap kir. fölsége Wodianer Sámuel József pesti polgári nagykereskedőt, sokoldalú érdemei tekintetéből, krassómezei „Kapriora” kamarai helységgel megajándékozni, s őt utódaival együtt „kapriora” melléknévvel magyar nemességre emelni legkegyelmőltatott.

Magyar tud. társaság. I. Az akademiának 1841ben tartott XII. nagygyűlésében kihirdetett történeti osztályi jutalomkérdésére f. h. 20dikaig mint határnapig 3 munka érkezett alulirthoz, illy jellegükkel: 1) Dii fortioribus adsunt. Tacit. — 2) Ki a földrétegekből feltornosítja a bérceket, ugyanaz a népekből alakítja az emberiséget. — 3) Győzzön a mi jobb. — II. Ugyanakkor hirdetett a thematikai jutalomtételre 4 munka érkezett, illy jelmondatokkal: 1) Csak minden oldalú vizsgálat által lelhetni fel az igazságot. — 2) Merni nem árt. — 3) Illi robur et aes triplex circa pectus erat, qui fragilem truci commissit pelago ratem primus. Horat. — 4) Il n'ya par de livre plus ennuyeux et moins utile que celui-ci, ou l'auteur dit tout. Phil. d. la Nature. — III. Az 1842diki dramai jutalomra 13 szomorújáték küldetett be, u. m. 1) A festő és vampír, 5 felv. Peu de gens sont assez sages, pour préférer le blâme, qui leur est utile, aux louanges, qui les trahit. Voltaire. — 2) Pór vadász, 3 szakaszban. Cujus meliore luto finxit praecordia Titan. — 3) Emil, 3 felv. Hol nincs versenyzés nincs küzdőhelye bátor erőnek. Kisfaludy K. — 4) A zsidó fiú, 5 felv. Improbe amor, quid non mortalia pectora cogis. Virgil. — 5) Zrinyi, 5 felv. A kiszámoló férfiak gyakran szerencsések, de a szerencse mégsem hagyja magát kiszámolni. Menzel. — 6) Gerő, előjáték s 4 felv. Memento mori. — 7) Férfi és nő, 5 felv. A férfi nagy nő nélkül is Hoffmann. — 8) Hun-király, 5 szakaszban. Ibis in urbem. — 9) Csak végnapjai, 5 felv. előjátékkal. Verflucht vom Vater und geliebt von Weibe, zulezt ein Stern im wildem Meer versunken. — Herweg. 10) Főúr és pór, 5 felv. Művem nem épen nyerni jó; magarul bukni is dicső! — 11) Messiás, 5 felv. *szóval*. 12) Mária királyné, 5 felv. Hungariam fili fraenare superbum Foemineum nequit imperium. 13) Hontartók s hongyilkosok, 5 felv. Excussit subiectum Pelion Ossae, Ovid. — E munkák a mai ülésben bemutatván, a jellegű levelek bontatlanul, az academia és Kiss Károlyi rendes tag pecsétjeivel lepecsételve a levéltárba adattak őrzés végett, a kéziratok pedig, névszerint az első és második rendűek három három osztálybeli rendes tagnak, a dramák a XIII. nagygyűlés által választott öt tagból álló küldöttségnek adattak ki vizsgálat végett. A száz száz arany jutalmat, ugy ne talán határozandó második, harmad s több mellékjutalmat a f. évben tartandó XIV. nagygyűlés fogja oda ítélni. Kelt Pesten a m. tudós társ. kisgyűléséből, martius 21kén 1843.

Dr. Schedel Ferencz titoknok.

Kölesönös értesítésül.

A nemzeti élet kifjldése, mondatott már nem egyszer, a fölébredés, discussio és cselekvés stadiumain megyen keresztül. Mi magyarok, mondanak tovább, már fölébredtünk s most a discussio stadiumában vagyunk. Hogy a cselekvés stadiumától még messze állunk, bizonyítják azon véget nem érő indítványok, mik rendszeren nem valósulnak s melyek politikai állapotaink egy német kritikuskát, azon ítelet-nyilvánításra bírják, hogy „csupa discussiotul a létesüléshez nem juthatunk.” Hiába, ugrás nincs a természetben: fiatal nemzet, mint fiatal ember, sokat beszél, még többet ábrándozik és érzelg; de annál kevesebbet tesz, s férfikorra kell serdülni embernek és nemzetnek hogy gyakorlati esze lehessen s eszmenyi világából kijózanodva, cselekvésre ébrüljön. A discussio pedig folyó köztünk szélesen, hévvel, sőt olykor elkeseredéssel s a közönség, a hírlapok előadásait lépten követve, hasonló, semmivel több nyugalmat nem bizonyító vitákba bonyolítottatik. Ez mind — a tulságot kivéve — jó, sőt elkerülhetlen; de koránsem elég. Minden szellemi munkásság, mivel önmagát el kell igazítani, nem állhat pusztán productióból, hanem szükségképpen ezen productionnak reflexio általi kritikájából is. Így maga az irodalom, tudomány, művészet, sőt minden emberi cselekvés. Ha a nagykorúságra fölserdült ember önmaga vezetője akar lenni a földi pályán, neki nemcsak gondolkodni, érzeni és akarni kell, hanem szükség, hogy gondolkodása, érzése s akarata indítókat s céljait is eszmélje, másképp önmagát eredeti törvényei s rendeltetése szerint sem elméletileg s gyakorlatilag nem határozza meg. Így az öntudatra fölébredés, haladását önmaga elintézní ohajtó nemzet a pusztá discussioval meg nem elégedhetik. Mi végeredménye lehet ennek? Terjesszünk elő akrmely tárgyat; halljuk a felekezetek szószólóit; nem fogunk é azok nézeteikben egymástól eltérni, pedig politikai rendszerök színe szerint szükségképpen? **Százalék közönség igazodjék el e metsző ellentételek zajában, bíráskodjék a pártok felett s jegyezze ki az igazi utat! Hogy legyen ez lehetséges, ha a nyilvánított nézeteken túl a politikai vélemények alapelveikbe is szükségképpen egymástól eltérő végíránnyakba nem nyomul s azokat tisztán nem ismeri; ha a felekezeteket és vitáikat felsőbb álláspontból, egészszekben nem fogja, mint a fejlődő nemzeti élet egyformán nélkülözhetetlen tényezőit, miknek egymásra hatásuk által a közösen eszközlött haladás létesítetik. Illy reflexio által eligazodott öntudatos fejlődést ugyan fiatal, első bizonytalan léptéit elintézní törekvő nemzetnél, nagy mértékben nem várhatni; de épen azért annál sürgetőbb a szükség, hogy arra mennél-löbbszerkerentessék. Az egymást nem értés, félreértés s nem méltatás így elkerülhetlenek. Pedig a nemértés buktatta meg az emberi nem első közös munkáját, Babeltornya építését, mely rosz jóslatu névvel, hazánk állapotjai már nem győzver hozattak hasonlításba; a félreértést pedig a 70 éves Zschokke, autobiographiájában, az emberi bajok legegységesebb kútfejének nevezi; s ha végre egymásnak nézeteit illően nem méltányoljuk, hogy kerüljük ki a szükségétlen keserűséget?**

Elkerülhetlen tehát hogy a pártok vitáit a napirenden levő specialitások felett, koronkint általános s egészszet felfogó kritikával felvilágosítsuk. Minden dolog egészszből áll és részekből; az egyik oldal oly fontos mint a másik, s teljes ismeretünk felőle csak akkor lehet, ha mindkettőt átpillantjuk. Derítsd fel a philosophia és történet szövétének minden javaslatba hozott utak indulás-közép- és végpontjait s eligazítottad a közönséget a választandó felett, önállóan ítélni; lehetségesé tevé az alapos közvélemény kifejlődhetését s vele az öntudatos haladást. S ne mondjuk azután, hogy ez ideologia, meddő általánosságok! A concret világnak magyarázata az elvonatban rejlik. In der Tiefe wohnt die Klarheit mond Schiller. A legújabb időben nygán köztünk a politika szörnyen felülkerekedett a tudomány s így a publicisták a tudósok felett; hazánkban eddigéle még a tudós névnek sincs legjobb hangja s jól emlékezem, mikép egykor a magyar academia egyik levelezőtárgya ellen ünnepélyes óvast tett a Hírökben. De hát tudatlanok akarunk é lenni? Azt sem. Tehát felig meddig tudatlanok? Ertsük meg egymást. A tudomány az igaz a valódi műveltség nem egyedüli kútfeje, az élet is az; de épen azért publicistának mint tudósának meríteni kell mindkettőt. A meddig a tudomány emberei, a mellett hogy alapos tudósokká képezik magokat, egyttal a valóságos világ forrásával meg nem barátkoznak, s publicistáink a nyilvános ügyek részletes ismeretével mélyebb tudományos belátást nem egyesítenek, szóval mig tudósaink egyszersmind élet-embereké s publicistáink

tudósakká nem válnak: addig — tisztelet becsület de igazság is — a haza egyiküknek sem veendi nagy hasznát; mert illy egyoldalú elfogultságban az egyik rész példátlanúságából ki nem vergődik s valósulhatlan légvárat építend, a másik pedig üres beszédekkel fog untatni, mken azután nem segitend sem sujtás sem sallang. Sum cuique.

E sorok írója az életembere volt egykor s most a tudományé. Visszavonulva a gyakorlati életből s a pártok körein kívül állván, legalább elég nyugalommal bírhat, viszonyaink méltányos bírálására. S ez nemcsak szándéka, hanem eszközlése másoknál is e közlésének egyenes célja; ámbár a méltányosságot annyira ki nem terjesztheti, hogy azt, a mit meggyőződése szerint igaznak tartani köteles, az ellenkező véleményekkel egy rangra emelni igyekezhessen. Ez elpártolás volna az igazságtól. De épen ez oknál fogva jól is tudja, mikép ezen uton rózsák nem viríthatnak számára. Kritika mivel felsőbb hangon bíráskodik, sehol sem kellemetes; s heves pártok zajába szólni annyit tesz, mint hivatlan ügyvéd szerepét magára vállalni. Azonban bár tövis-koszoruval jutalmaztassék is meg, igyekezete elkerülhetlen szükségétől s tiszta szándékától áthatva, azzal vigasztalandja magát, hogy illy fejék már érdemesebb homlokot is díszesít. [Folyt. követk.] Szontagh G.

BUDAPESTI NAPLÓ

Mult vasárnap, mart. 19kén, mint nádorunk ő fens. névnapján, ünnepélyesen szenteltetik föl a pesti árvaház és kápolnája m. Miskoleczy püspök által, számos minden rangu vendég díszes jelenlétiben, s Josephinum névet nyert. Midő az 1836 országgyűtán nádorunk ő fens. súlyosan megbetegült s utóbb fölgögyült, a pesti polgárság emlékek akar a szerencsés eseményt örökíteni; ő fens. azonban nem márványt, nem érczet, hanem árvaházat ohajtott e célra, mely magas nevével díszesítették. A kimondott magasztos ige csakhamar testté lön. Festetics Antal cs. kir. aranykulesos ő nsga 3 ezer ölnyi tért engedte át kertjéből e szép célra, s csak az 1836iki árvíz okozta az épület korábban el nem készültetését 1841ki júniusban tette le Maria Dorothea ő fensége s szabad ajánlatokból készült épület talpkövét, melyben minden valláskülönbség nélkül már is számos árva gyermek imádkozik ő fens. jóléteért. — Folyó hó 17kén esti 8 óra felé 1—2 foknyi széles farka jelent meg az égen valamely hatalmas üstökös csillagnak, s hosszúsága mintegy 65 fokra terjedt. 1769dik év óta nem vala illy nagy üstökös látható. Azóta mindennap feltűnik 8 óra tájban e fark sugar látkörünkön sőt a csillag maga is szemlélhető a látkör alján. — Jövő hétfőn martius 27kén, U d v a r h e l y i Miklós javára bérszűnésel másodsor:

József és Testvérei.

opera 3 fölvonásban. Duval Sándortól, zenéje Mahultól.

Pestmegyei közgyűlés. Mart. 21kén kezdé Pestmegye idej első évnegyedes s egyszersmind követutatisító gyűlését. A terem karzatostul szokás szerint tömve volt, nyers erő szatmári okokkal kezekben, vagy szabolcsiakkal csizmaszárakban nem jelent meg. azért a tanácskozás e két napon renddel folyt. Mit rejtenek a köv. napok méhökben, arról most még nem szólhatunk. Tárgyalás alá vétetvén az utatisításkészítő választmány munkálata, örömmel hallók vezérfonalaul a haladás elvét. A munkálat nyomán, melynek eddig minden pontja többnyire változatlanul fogadtatott el, ezen tárgyak határozatait előzvényképp országgyűlésre följegyeztetni: 1) A megyében lakó birtokos magnások nevei országgyűlésre kellő meghivathatás végett terjesztessenek föl. A törvények szigorú végrehajtásáról legyen gondoskodás még pedig: a) Az 1836: 21. cikk t. i. a részket tetteles visszacsatoltatása, s ezen részket tekintetéből az unitaria vallás befogadtatása szorgalmaztassék. b) Az országos választmányok számon kéreszenek: összehívtak s tisztökben eljárak é, s ha nem, miért nem? c) Minthogy az 1836: 11. tezik sok megyében végre nem hajtatak, a nemesektől birt jobbágytelkek adó alá vétetése mellett jövőre illy hanyag s engedékeny hatóságok ellen büntetés szabassék. Így az 1791: 13. cikk értelmében a sérelmek szüntessenek meg. d) A szabadszólási sérelem orvoslattását illetőleg oda utasittatnak a követek, hogy az ott folytassák, hol mult orsz. gyűlésen megszakasztatott. Ezek azon pontok, melyekért a jelen nemzedék a jövőnek

felelős; következnek a' haladás tárgyai, melyeket a' választmányi munkálatban érdekegység 's törvény előtti egyenlőség lengi át. 1) A' nemzetiséget illetőleg, mely első helyen áll, 1840. óta nyelvünk sokban helyezték ugyan vissza régi jogaiba, de rá nevez is még sok tennivalónk levén, forrón ohajtják a' RR. hogy az minden igazgatás, közlevezés, a' törvényszerkesztés egyedüli, 's a' tanítás nyelvét emeltessék; Horvátországra nézve azonban csak annyiban terjesztessék ki, mennyiben azt a' közigazgatás 's törvényhozás kívánja meg, 's általában a' nyelv ügye ugy intéztessék el, hogy róla többé ne kelljen rendelkezni. E' helyen meg kell jegyeznünk, hogy Horvátországra nézve nagy általánosság jelöltetik ki, mert épen az a' kérdés: mennyiben kívánja nyelvünket a' közigazgatás? Hogy pedig a' nyelvről most mindenkorra intézkedni lehessen, az majd talán képtelenség. 2) Vallási egyenlőség eszközöltessék, 's e' részben a' mult orsz. gyűlés végzete terjesztessék föl, oly vegyes házasságokból származott gyermekek pedig, melyek prot. lelkészek előtt kötettek, törvényesíttessék. 3) Közjogi egyenlőségre nézve bizván a' RR. a' boldogabb jövőben, most csak a' sz. kir. városok és szabad kerületek elrendezését látják elkerülhetlenül szükségesnek. Az elsőkre nézve nem látják czélszerűnek a' régi joghistoriába bocsátkozni, hanem inkább az idő kívánatából indulva ki, a' képviselői rendszert ohajtják megalapítani, melyre idővel a' megyei rendszer is változtassék át, mitől a' közli véleménye szerint, isten ója meg a' vármegyékkel! E' napi tanácskozás nagyobb részét sz. kir. városokban a' választási képesség meghatározatása huzta ki, mert egy jeles szónok ezt a' censushoz kívánta szabályoztatni, a' választmány pedig 's aztán a' RR. többsége is ezen osztályok szerint állapítja meg: 1) Kik fekvő birtokot bírnak. 2) Kereskedők 's magok kezére dolgozó mestereberek. 3) Oly nemesek 's honoratiorok, kik mintegy 400 fnyi jövedelemmel bírván, attól a' városi pénztrába adóznak. De épen azt ohajtánók szorosán meghatározatni, hogy mitől hová adózzanak a' városi nemesek 's honoratiorok? A' városok ügye még nem fejeztetett be, azért rólok bővebben máskor.

Barsi közgyűlés. Az évnegyedenkénti közgyűlés mart. 6kára vala tűzve 's az e' határnápra emlékeztető körlevelek, a' jövő országgyűlési követek számára, választmányilag már kidolgozott utasítások megvitatandását is jelenték; 's a' nemességet is mennél nagyobb számban megjelenésre szólíták. A' köznemeség, a' nevezetes tárgyak megvitatásakor több év óta a' gyűlésterembe szoktatva, annál szívesbben engedé a' körlevelek meghívásának; mennél jobban tudhatá közhírből: hogy őt közelebből érdeklő tárgyak is kerülendnek szőnyegre; u. m. az adó, ősiség, birhatási jog 'sat. Tíz órakor nyitá meg, a' m. főispáni helyettes a' gyűlést; 's azon reménnyel párosult ohajtását nyilvánítá, a' számosan összejött RRnek: hogy mérséklet, higgadt kebel 's a' közérdekü tárgyakról kifejlendő különböző nézetek viszonyos méltánylása vezérelje a' tanácskozást. A' megvitatandó tárgyakra nézve, a' választmány által követelt sort kívánta megtartani, t. i. a' népnevelésről, nemzetiségről 'sat. De egy köztiszteletben álló tb. figyelmezteté a' gyűlést: hogy miután a' választmány is öntetszése 's belátása szerint személe ki a' tárgyak sorozatát, ezen szabadságot még kevesebb lehetne a' közgyűléstől megtagadni 's ezért ő az alkotmányt közelebből érdeklő tárgyaknál kíváná kezdetni a' tanácskozást: minők, az adó, ősiség 's birhatási jog. Mások a' választmányi sorozatot akarák megtartani. Mind két részről több volta' szónoklat. A' külön színezetü beszédek, melyekbe sok politikai hitvallás is szövődött, harsány éljen! vagy zajos lármá követé: 's ez a' legnagyobb fokra lépett, midőn egy a' népnövelést 's nemzetiséget tárgyalatni ohajtó liberalis tb. beszédje elején, azon panaszos szavakra fakadt: „nincs hazánk, nincs nemzetiségünk!“ Mielőtt ezen állításának bebizonyításához foghatott, őt e' hangos szavak „van hazánk“ félbenszakaszták 's beszédhez nem juttatták. Végre esend lön: 's a' m. elnök, ámbár ohajtáná — mond ő — a' választmány által követett rendet megtartani; hódol mindazonáltal a' többségnek, 's azzal kezdi a' tanácskozást, a' mivel a' küldöttség végzete, t. i. adó, ősiség, 's birhatási joggal. 1) Fölolvastatott az adót pártoló választmányi vélemény: 's rögtön, mellette 's ellene szólni akarók, számosan jelentkeztek. Előhozott az adó ellen: hogy a' törvények tiltják, a' nemesi jogokba vágó kérdéseknek, minő az adó is, taglalását; 's hogy nemesi szabaditékink megtartására ő fels. megesküdött. Említett: az 1723: 6. a' nemességet örök időkre fölmentő t. czikk; hogy

a' hármas könyv 1. 2. 9. cz. örje a' nemesi szabaditékoknak; 's tudunk is erre akkor hivatkozni, midőn több polgártársink feje fölött viharteljes felhők tornyosultak: miért ne tartanók meg annak épségét a' most főnforgó tárgyra nézve is? de fölmi is lehet: hogy, ha annak épsége egy pontban megcsorbul, az egész lassan szakadozni fog. Állított: hogy a' házi adónak, a' nemesség által, egy részbeni elvállalása, a' pórt emelni nem fogja: 's biztosítékunk sincs arról, hogy idővel az önként elvállalt adót a' kormány nem emelendi. A' régi nemesség által fizetett adót a' háborúk szükségéi szülték; de, hogy azt eleink kiváltságaik sérelmének tartották, a' későbbi, örök időkre adót szüntető, törvények bizonyítják. Elősoroltattak azon kedvezmények is, melyekbe az adót fizető pór, leginkább az igazságszolgáltatásra nézve részesül: holott a' nemesek pörlekedései igen költségesek, szívesen fogna ez a' házi adóban osztozni a' pórral, ha nekik is az igazság ingyen szolgáltatnék. Megszünend é, a' rendes adófizetés mellett az indirect adó? 's kérdeznők meg ő felségét, minő kedvezmények adand nekünk, ha az adót elvállaljuk? — Mások a' házi adó elvállalását most, sem szükségesnek, sem nyereségesnek nem tartván, akkorra vélték halasztandónak az abbi részcsülést, ha a' kormány századoktól ohajtott garantiankat megadja. Egyébiránt, az országgyűlésen kiszemelendő köz intézvényekre, ajánlasképeni adakozásra mindenki késznek nyilatkozott. Indítványoztatott továbbá, hogy a' haza védelmére, minden nemes magát fegyverforgatásban gyakorolja. — Az adót pártolók, annak elleneivel váltva, majd az előbb érintett állításokat czáfoltatva, majd az adó kor-kívánta szükségét okokkal támogatva szóltak. Mondák: mivel böles Salamonkint semmi sem állandó a' földön, kár akárcit is alkotványunk állandóságával kecségetni; 's a' ki ezt teszi, az nem szól jól; miután (mi a' nemesség adómentességét illeti) az armalisták, még a' mi emlékeztünkre is adót fizettek: minek tehát úgy mond ilyen ámitások? (Nagy zaj). A' nemességnek fegyverben való kívánt gyakorlati nem helyesíthetők; mivel a' most nem ismert — számra csekély — nemesi erő, ha köztudomásra jutand, az ellenségnek még nagyobb kedve leend a' befűrésre; a' lengyel nemesség is, ámbár számra sokkal nagyobb volt, meggyőzetett. Ha vonakodunk bár a' rendes adótul, indirecte adózni meg nem szününk; ime a' só két ítről majd nyolczra szökcent. — A' parasztilken lakó nemeseket megadóztató 1836ki t. czikk, bizonyítványul szolgál: hogy sarkalatos törvényink is megvitatathatnak, 's módosíthatnak. Eldődink nem úgy alkothattak törvényeket, hogy minékünk azokat változtatni nem lehetne; mivel így azon szabadságunk, mellyel a' törvényhozásba befolyunk, korlátozva volna. — Az épülő budapesti hídra már is adót ajánlottunk. — A' Corpusjurishez való rideg ragaszkodás, haladásunk akadályoztatná. — Alkotmányi szabadságunk nem sarkalatos adómentességünkön: hanem a' törvényhozásba való befolyáson, a' bírák szabad választásán. — Igaztalanság hogy az országgyűlési követek napdíjaira, muzemra, színházra, csatornákra való ajánlásokban csak a' nemesség veszen részt: járuljon ezekhez a' pór is; de osztozzék ennek fizetéseibe a' nemes is; 's így a' házi adót mindenki egyiránt fizesse. Illy tartalmu szónoklatok közt nagyobbban találtatt az akárcmi néven nevezendő állandó 's rendszeres adó elleneinek ereje: 's délutáni két órakor megkondult az adónak halálharangja. 2) Ezután mindjárt olvastatott a' választmány véleménye az ősiségről: melly abban pontosult: hogy az ősiség szünjék meg, de a' fiscus kárpótlást nyerjen. E' fölött négy óraig tartván a' vita, a' följegyzett szónokok nagy száma miatt folytatása más napra halasztatott. — Mart. 7ikén a' tegnap félbenszakasztott tárgy került szőnyegre. Az ősiség baráti, ennek kártékony kinövésein úgy vélték segíthetni, ha a' most divatozó hosszú pörlekedési rendszer rövidítetténi fog; mit is úgy vélték eszközölhetőnek, ha a' pörhalasztó kifogások elfognának törülteni; ha az öröküdesi pörnek, bizonyos, rövid törvény által meghatározandó idő alatt végre köll jutnia; 's ha azon bíróra, ki a' törvényhez e' pontban szorosán ragaszkodni nem fog, felelősségi teher háránlik. Találtatt, ki a' hosszú pörlekedést nem tartá épen igen ártalmasnak; de okadással bennünket ki nem elégített. Voltak, kik azt módosítatni; voltak, kik végkép megszüntetni kívánták. Minthogy pedig az ősiség elleni szónokok száma nagyobb volt; 's a' köznemeség az ősiségnek maga épségébeni fontartását hasznosnak vélte; a' mélt. elnök főisp. hely. ur jónak látta, a' köznemeséget arra figyelmeztetni: hogy az in-

telligentia többségéhez viselt essék bizodalommal; mivel úgymond, ha az értelmes nagy többség ellen nyilatkoznak, akkor oly biztosan állani nem fognak. Ezeket előrebocsátva, ő mgsa oda nyilatkozék: hogy az intelligentia nevezetes többsége az ősiség eltörlesztését kívánja. Ezen elnöki conclusumnak vélt kiejtést, egy részről tetszést nyilvánító erős taps, más részről hangos és hosszas „voksra“ kiáltozás követé. 'S e' zaj közepett egyszerre mintha indulót fűttak volna, sokan a' székeken 's asztalon átugrándoznak, mindnyájan székeikből fölkelnek, mások az ajtón ki, a' melléktermekben keresnek menedéket: egy heves ifju vén az elnök elibe az asztalra ugorva, az elnök védelmére kardhoz kap, de mielőtt ezt egészen kihúzhatná, a' helyén maradt elnök, a' hüvelybe ön kezével visszatolja. Két bátor ifju, U alaku levén az asztal, annak üregében marad, 's mindegyik székét fogva, védállásba helyi magát, 's martialis tekintettel hol az elnökre, hol megint a' vélt ellenségre tekintve, a' székek lábait láncsa gyanánt ez ellen szegezi. Illy futást, 's illy védszereket látva, gondolnók, hogy legalább bottal fegyverkezett ellenség támadólag lépdel ellenünk! Épen nem! mi mindezeket szemmel tartók, 's kényelmesen láthatuk e' zavar eredetét 's kifejlését. Hogy ma valaki a' terembe ellenséges szándékkal lépett volna, nem hiszszük; a' köznemeségnél még veszsző sem vala látható. De hallván az elnöki kijelentést, mivel szemmel láthatta, hogy ő teszi a' többséget; emlékezőn egyetemben hogy már épen illy körülményekben ő számszerint is győztes volt: 's tanult nem levén leginkább módjára ki nem fejezhető; az ősiség megtartását pedig a' husszadalmas perek végképeni megszüntével, magára nézve hasznosnak találta: ezt évek óta szokott módal t. i. „voksra“ kiáltással akará tudatni, 's hogy a' tapsok között szava jobban hallasék, egy keveset előtolult. — Ezen nem rosz szándékból történt igen csekély előtolulást észrevevén egy, félt talán most régi jó barátival közelebb érintkezésbe jöni, tartván attól, hogy az ölekezések talán kelletnél szorosabbak lehetnének, az asztalon átugorva megfutamlott. Mások ezt látván, 's nem tudván a' dolog mibenlétét, szinte sebesen távoznak helyeikből. — A' zajt és nyers akaratoságot természetesen senki helyeselni nem fogja: 's vajha a' köz nemesség, a' komoly tanácskozásokba illy módoni beavatkozásra soha se szoktatott volna! De a' ki tapasztalta, hogy több év óta a' legfontosb tárgyakban is a' nemesség számszerinti szava volt a' criterium veri: ki fogja eltörni a' pálcát fölötté? azért, hogy ő most is logikai következetességgel szokott módon akará kivíni szándékát? Voltak mégis, kik az elnökileg méltán megintett köznemeség ellen panaszsókat emeltek; — emlegeték ennek könnyen szerzett bölcsejét, — rimánykodtak, hogy a' felizgatott elemeknek nehéz szólni, 's nehéz a' t. KK. és RR. egy részét egyről vagy másról capacitálni, habár aranyasztáru szent János akarná is ezt: — mondák: hogy az böles tanácskozás nem lehet, a' mellyre valaki elszánt akarattal jö. 'S ez in thesi igaz! de kár most e' fölött panaszsókat emelni! régi baj ez, 's csak nagy 's költséges fáradozásoknak fanyar gyümölese. Nézzetek e' bajok régi kezdőire, 's az időben fáradhatlan ápolóira, 's mondjátok: hinc illae lacrymae. (Vége következik.)

Debreczeni viszonyok. Az előbbi levelemben említett országgyűlési tárgyakkal foglalkozó választmány munkálata közt legérdekeseb a' kir. városok szerkezete iránt készített terv; mellynek főbb vonalmai: a' közigyének képviselők általi kezeltetéső, nyilvánosság, 6 éves tisztujtás 's végre választói jogtulajdonítás minden városi lakos nemesnek, hogy így a' nemesre nézve is a' többi lakosokkal egyformán kiterjedjen 's gyakoroltassék a' városi igazgatói 's birói hatalom. Az egész terv jobbadán a' fő elveknél maradván, egy két pontját kivéve, — nevezetesen a' tanács létét 's leendő hatáskörét, (melly az egész tervből igen igen kirí) kivéve, általánosan a' leggyakorlatibb elveket állítja fel; 's hiszszük hogy a' kir. városok szerkezete kevés változtatással országgyűlésileg is az itt előadott fölvelek szerint fog megállapítatni. — Ezen terv körvél mellett minden kir. várossal 's megyével közöltetett febr. 8ul kelve, ugy szinte ő felsége elibe is fölterjesztetett, oly körlelemmel, hogy a' kir. városok rendezése legközelebb országgyűlésen mint kir. előterjesztvény sürgősen tárgyalassék. Kézsmárk, Székes-Fejérvár 'sat. körlevelei legkevesebb sem találtak pártfogásra, mert az illy tervek a' felhevülés lohadtával, alapjuk nem levén rendszerint elhunynak, annyival inkább, hogy a' statumok igen lange valamik, mellyeket egy rosz szél hamar szétrombol. A' megyékhez intézett körlevélnek fon-

tosak ezen szavai: a kir. városok követeinek országgyűlési jelenállása az újabb korban nagyobb határozottsággal kifejezett képviselet 's alkotmányos eszmék hatalmának 's a kir. városi institúciók ezekkel össze nem hangzásának szinte elkerülhetlen következménye." — Mennyire kívánatos a városi kormány újra szerkesztése, több tétldolog is mutatja: p. o. itt Debreczenben most legalább egy harmada hiányzik a vál. hites közönségnek, míg az élők másik fele hivatalával legkevésbé sem törődik, gyűlésbe nem jár. Tudok oly hites községi és tanácsgyűlést, hogy egyszer három, máskor két, sőt tán csak egyetlen egy községi tag volt jelen, mégis az illy gyűlésben kelt határozatok is érvényesek 's a hites val. község 's tanács gyűléséből keltekként adnak ki. Az igazságszolgáltatás is oly kevés kielégítő mint igen sok megyénél. Száználküli az olly írott per, melly már két három éves, és számtalan ítélet alá bocsátgatás után is egy sovány, intő ítélet alakoskodik benne, úgy hogy csak egyszerű becstelenségi pernek, — a' mi majd legtöbb van — bevégzésére szinte fél emberélet kell, pedig ha akarat volna, legföljebb két ülésben valamennyi kifogásban forgó pert, törvény-folyamatokkint el lehetne ítélettel látni. Ha valahára végítélettel ellátnak a' perek, ezek a' sok elfoglaltatás miatt hírtelenben születnek, a' honnan igen önkényesen szerkesztvék (sok példát hozhatnék fel) és a' szegény elítelt fél bármilly igazságos panasza volna is, hallgatni kénytelen, 's ha fels. helyen akar orvoslást keresni, ez legtöbbször többbe kerülne, mint az abból folyó nyereség lenne. Ezért epedve sovárgunk azon jobb kor után, midőn a' följobbvitel kevés költséggel leend eszközölhető. Hát a' végrehajtások mindenféle perben [igaz! nem mindenik végrehajtó bíró által] hogyan történik? Egyik végtelenül halogattatik, míg a' másik csak immel ámmal végezte ki. — Már egy ízben érintém, hogy a' mostani beltanács személyzete a' csekély szám miatt elégtelen köteleességét teljesíteni: 's hogy a' főbírói polgármesteri 's kapitányi hivatal több év óta helyettesek kezében van; ez okon már a' múlt év végén felnyomott tanácsunk tisztujtás tartása végett, de mindedig semmi válasz nem jött. — A' város javát ohajtó előre számító elméket azóta folyton arról való gondoskodás foglalatostodtatja, hogy kit kellene a' várva várt idő eljöttével a' város kormányzóságára emelni, 's fájdalom, bár találatnak becsületes jó emberek, de egy azon hivatalra kellő szilárd magas jellemű, széles ismeretű, kitartó energiájú 's humanus bánású férfuban, mind eddig nem tudtak körünkben határozottan megállapodni.

Hivatalos közlemény a' Pesten állítandó protestans főiskola tárgyában.

A' főiskolai vállalat a' két testvér felekezet választmányának e' szent célra f. e. jan. 6kán történt egyesülése által új 's nevezetes korszakát érvén: a' zonnal hozzá fogott a' választmány czélszerű rendszabások készítéséhez, mellyeken most küldöttségek dolgoznak. Igy munkálkodik jelesül egy tíz tagból álló küldöttség pestmegyei főispáni helytartó m. b. Prónay Albert ur elnökele alatt, mellynek feladata: a' jutalmakat 's tisztelet-díjakat nyert pályamunkákból ő fge élébe terjesztendő iskola-rendezési, tanítási 's igazgatási tervet kidolgozni, részletekre vitelével 's meghatározásával az általános elveknek, mellyek a' közoktatók választása, alapítóknak adandó jogok 's t. eff. körül már eleve kiűzettek 's egyházközségekre is (1841. jun. 21ki végzésben) sarkalatos és változhatlan elvekkül elfogadtattak. Ugyanezen alváltmányra bízott a' helybeli evang. gymnasium 's kisebb rendű ref. iskola pénzalapjainak is az egyesült főiskolára begyűlő pénzalaphoz csatoltatását eszközölni. — Egy másik küldöttség a' segédgyűjtésre nézve körülményekhez képest, 's főleg az egyesülés fejleménye miatt szükségessé vált újabb 's czélszerűbb intézkedések tervének kidolgozására, az e' tárgybeli adatok összeszedésére, 's részletes szabályok készítésére bízott meg. Tapasztalta ugyan is a' választmány, mennyi nehézséggel és sokszor költséggel jár a' kivált messzevidéki gyűjtőknek 's egyházaknak a' középponti választmányon, vagy annak elnökeivel 's hivatalnokaival közvetlen érintkezése: czélszerűnek találta azért, hogy hazánk különböző vidékein néhány jeles, honfi buzgalomról, ügyeszettről 's munkásságról ismeretes férőú kéressék föl, kik is, mint a' főiskola létrehozásában munkálkodó egyesült választmányi vidéki ügyviselői, a' környékeikben lakó, velők névszerint tudatandó gyűjtőktől 's illetőleg egyházi közönségektől a' még kin levő aláírási íveket, új ívek kieserülésével (millyenek az ágostai evang. egy-

házak és egyes pártfogókhoz is küldetni fognak) bizonyos meghatározandó idő alatt átvegyék 's beküldjék; 's általában a' prot. főiskolai vállalat sikeres előmozdítására, a' választmánytól adandó utasításokhoz képest magok környékeikben fogatoson intézkedjenek. — Egy harmadik küldöttség állandó biztossággal a' végre nevezetett ki, hogy az iskola alapítványi pénztárából (mellyről való számadást is szinte ilyen alváltmány vizsgálja 's terjeszti elő) kölcsön-kérőknek árvai biztosítást nyújtandó okleveleit a' kiadott szabályok 's utasítások szerint megbírálja, 's egyszersmind a' kijelent, biztosítékul (specialis hypotheka) különösen leköteendő 's betáblázás alapjaul szolgáló fekvővagyonot, — mennyiben szükségesnek találandó, — a' már előleg megtörténni kellett becsü tekintetében szemre vegye megvizsgálja 's úgy a' folyamodónak írásbeli kérelmét, saját véleményes tudósításával kísérve terjeszse az egész választmány elébe. —

Ekkép munkál jelenleg, ujult buzgalommal 's növekedett erővel az egyesült választmány amaz üdvös célra, miszerint a' megosztott szellem és szakadozott erők egybeolvadjanak: és reményteljesen csügg a' boldogabb jövő koron, mellyet a' magasztos eszmét felölt, 's valóstini törekvő lelkes férfiak, dicsőört lánzó keblök-szülte áldozataikkal sietnek előidézni. E' tekintetben, a' dunamelléki egyházközségek — mellynek a' prot. főiskolai vállalatot lehetőleg előmozdítani kétségkívül legközelebb érdekében áll — eddigi munkás és tetteles részvétén kívül kitüntetésre méltók ama leglátványosabb eszű tisztántuli egyházközségekben gyűjtött, 's a' nyomtatott „Közlés“ — ekből kitetsző szép segedelmek, és közelebb ilgós vajai báró Vay Miklós hétszemélynök urnak, ugyanazon egyházközségek főgondnokának múlt évi decemberben beküldött aláírási íven e' szent célra tett 1000 pfnyi alapítványa. Több nevezetes aláírás is tételt már az eddig közlötteken kívül, 's jelentetett be a' választmányok; de mivel az ajánlók az aláírásveteket további gyűjtés végett még magoknál megtartani kívánták: annál fogva ajánlataik, mint kötelezéssel csak a' kötelezőívek beküldése után birhatók, jelenleg nem közöltetnek. Több illy nemü alapítvány, mint a' hazafiai lelkes buzgalomnak 's ügyeszeretnek dicső tanubizonyosságai a' „3ik Közlés“ ben fognak megismertetni. Kelt Pesten mart. 14én 1843. Bajkay Endre m. k. választmányi jegyző.

Szerbia.

Kiamil pasa Konstantinápolyba hivatott 's már el is indult. A' portának jelen kétes helyzetben szüksége van olly emberre, ki a' forradalomban részt vő 's történetének szemtanuja volt. Sándor hg és kormánya két nagy hibát követett el: 1) az ország szoros elzáratása végett annyi embert kintzotta a' határokon örökök, hogy el- lene az i p a r ü z ő osztály elkeserült; másik hibát veszélyes irányában keresik, miszerint a' kormány olly összeköttetésekbe bocsátkozék, mellyek sokat, de kivált Oroszországot elidegeníték. Vakmerőnek mondhatni a' kormány azon léptétis, miszerint az a' szultán azon választát, mellyet az orosz czár levelére adott 's mellyet Butenieff eredetiben fel sem mert terjeszteni, nyilván kihirdetetté. A' párizsi szerb ügyviselő közbenjártára Czartoryski lengyel hg, ki még tetemes magányvagyonnal bir, sokat fáradozott a' francia kormány- nál Sándor hg elismertetéséért, 's azóta a' hontalan hg nemcsak pénzzel, hanem hadiszerekkel is segíté a' szerb kormányt. Vajjon nem titok é ezen összeköttetés a' porta előtt? — P. H. szerint a' szultán még e' tavaszon megakarja látogatni az aldunai fejedelemeket 's Belgrádból egyszersmind Bécsbe szándékozik felrúdulni, melly hírt Izzet ofendi már Bécsbe fel is vitte; 's Oroszország megegyezése Sándor választása iránt Sztambulba már megérkezett.

Ausztria.

[U] iparlap. Cs. kir. főhgek. Postarendszer. Neipperg gr. +.] A' közöns. udv. kamra elnöke Kübeck b. szükséges 's korszerűnek látván az ipari 's műtani haladás eredményeit a' nyilvánosságnak nyújtani át, a' bécsi vasutak 's más iparintézetek igazgatóságát körle- velkekkel arra szólta fel, hogy körükbeni haladásúkról koronkint jelentéseket adjanak, mikből készülendő cik- keket az Oesterreichischer Beobachter közlendí ő cs. k. fens. Ferencz Károly főhg súlyos beörségéből javuló félben van. Rebesgetik, miszerint Fridrik főhg mint el- lentengernagy egy tengeri állomást kormányzand, sőt nem sokára Chinába vitorlázand, ottan udvarunknak angliávali barátságánál fogva kereskedelmi összekötte- téseket eszközözendő. István hg mint hirlik, Nápoly, Por- tugália, Braziliába 's onnan Oroszországba szándéko-

zik utazni. Az udv. hadi tanács a' katonai József-aka- demia iránt arra határozta kérti ő fget, hogy azt továbbra is ientartani, bensőleg pedig javíttatni méltóztassék. A' katonaság számára csappantus puskák készítettnek, 's már 80 ezer darab szállítottatott el 23 gyalogezred el- ső zászlóaljai 's 12 granátos zászlóalj számára. Bácsá- gunkban a' cs. huszár ezred kapitánya Neipperg gr. a' farsang végén eltíltá legényeit a' csapszékbeni dözsö- léstől, hol egy est ve vacsorálván onnan két ga- rázda káplárt kiutasított, de azok fegyverrel térvén vissza, rá löttek, 's mivel a' golyó csak könnyedén é- rinté őt, a' másik gyilkos hátára szegző pisztolyát 's földre teríté a' grófot. A' czinkosok a' csapszékben tombolt németek közül ellillantak, de a' közel faluban elfogattak. — Kormányunk Oroszországgal is új posta- szerződést kötött. Mondják: ez idén Münchenben pos- tacongressus fog tartatni, mellynek feladata: a' né- met szövetségben egyenlő lábra állítani a' postákat.

Amerika.

[Egyesült statusok. Mexico és Texas. Hayti. Bra- zilia. La Plata-statusok]. Washingtonban az Oregon- vidék iránt indítványozott bill 24 szóval 22 ellen elfo- gadtatott; kérdés azonban: mit mondand hozzá még a' képviselő ház 's az elnök. Cost Johnson egyes. statusok adósságai lerovására 200 millió dollárt indítványozott kibocsátatni, indítványa azonban a' képviselő házban megbukott 's megbuktát egy ujjorki lap azon megjegy- zéssel kísérvő, miszerint a' közkormány 14 millió d. évi bevételével 's 26 millió kiadásával a' nélkül is bukás fe- lé siet. Remélik, hogy a' congressus Anglia példájától buzdítatva a' postabért, mellynek drágaságáról most mindenütt panaszkodnak, jóval csökkentendí. A' Ma- rokkóval támadt viszátkodás kiegyenlített, miután a' szultán a' békezaróvó tangeri kormányzót hivatalától el- mozdította. — A' texasiak Loredot Mexicotól elvevén 's Woll főtabornokot hátrálásra kényszerítvén, mexicoi tábornok Ampudia, mintegy 2 ezer emberrel ellenük in- dult 's dec. 22kén Rio Grande mellett az ezer főnyi se- reget 17 órai csatában megverte 's közülök 270 embert Mexicoba hajtatott foglyokul, ámbár ő 420 embert, más tudósítás szerint azonban csak 420t vesztett a' csata- tésben. Texastól, ugy látszik, elfordult a' szerencse is- tenasszonya, mert a' külvészen kívül belső villongások is alaphan fenyegetik az ifjú köztársaságot. Houston elnök hazaárulásról 's a' mexicioikkal egyetértésről vá- doltatik. — A' nem rég földrengés által pusztított Hayti fővárosa Portauprince jan. 9én új szerencsétlenség szin- helye volt: mintegy 400 ház, többnyire árukkal telt ke- reskedési épületek lőnek egy vegykém műhelyéből ki- ütött tűz áldozatja. Febr. 8kán az angol nyugotindiai szigeteken nagy földingás volt, Antiguán a' vám- 's törvényszékház összeomlott. — December 2kán 17ik születésnapját ünneplé a' braziliai császár, mire a' francia 's angol fejedelmek szives üdvözlésekkel tisz- telék őt meg. — La Plata torkolatja folyvást harczi- harok színhelye: dec. 11kén Rivera tábornokot an- nyira veré meg Rosas serege, hogy a' montevideoi kor- mány minden polgárt fegyverre szólta fel, a' mege- rőtelt csata valóban komoly eredményü lehet. Dec. 12kén hirdetett törvény szerint Montevideóban a' rab- szolgakereskedést megszünteték.

Spanyolország.

(A' ministerség a' választásokban győzött. Há- zassági terv Izabella és d. Carlos fia közt.) Madridban a' föllengősdiek olly erőseknek tarták magukat, hogy nem akartak a' mérsékpártiakkal frigyeshülni, minek az lön eredménye, hogy a' körülményeket ügyesen használni tudó kormány a' madridi választásokban tökéletesen győzött, 's a' tartományokban is alkalmasint hasonló sikert eszközözend, mert eddig csak az ó-castiliani négy tartomány nyilatkozott az ellenzék mellett. — Izabella királyné és d. Carlos fia közt hihetőleg csakugyan lé- tesülni fog a' rég tervezett házasság. Krisztina királyné nem rég igen nagybecsü gyémántgyűrűt ajándékozott Bourgesban tartózkodó sógorának, 's az alkudozások azóta élénk folyamatban vannak. D. Carlos hitvese i- gen sokáig ellenkezett, mert a' királynéi szerepről nincs kedve lemondani, 's maga Carlos is huzamos időig dacoskodott; végre azonban a' római udvart is részökre hódíták az éjszaki hatalmak. 's így d. Carlos jelenleg mindenre kész. Baráti mindazáltal nem kíván- ják e' házasságot, mert öök boszut szomjaznak a' mos- tani rendszer párthivei ellen. Espartero ellenben haj- lónak mutatkozik e' frigyre, ámbár sokan azt hiszik, hogy ez színlés, mire azért határozta magát el, hogy az alkudozások folyamát mindig ismérhesse 's ellenkező irányu rendszabályit mindig e' szerint intézhesse. 'S ez

igen természetes, mert Espartero minden eddigi tetteit azt tanusítják, hogy az embereket csupán eszközöknek tekinté, miket körülmények szerint saját emelkedésire használt.

Franciaország.

(Guadeloupei földrengés.) Febr. 8-án délelőtti 11 órakor a guadeloupei francia gyarmatban iszonyú földrengés dühöngött. Point-a-Pitre város egyetlen romhalommá változott; a föld megnyílt 's lángokat okáda ki, mellyek az épületek utolsó maradványait is megemészték. A romok alatt mintegy 4 ezer ember halálát lelte, 1800 ember pedig oly veszélyesen sérült meg, hogy nagyobb része szinte meg fog halni. A holttesteket nem győzők temetni, 's a hatóság kénytelen volt azokat a tengerbe hányatni. 12 ezer lakos kenyér és hajlék nélkül kesereg. A sziget valamennyi városa és faluja tetemesül szenved. A parisi miniszter-ség rögtön harmadfél millió frankot indított meg a szerencsétlenség némi enyhítésére. — A kormány a Louvre fölépítésére pénzt akart a kamráktól követelni, de szándékától elállani kényszerült, miután minden

oldalról egyhangulag azou ellenvetés gördítették elébe, hogy e' terhet a háztartási költségből tartozik a király födőzni. — April elején indítvány fog tételni a tisztviselők kizáratására a kamrákból. — Paris megerősítésére eddig már 206 1/2 millió frankot költöttek. —

Anglia.

(M' Naughten vád alól fölmentetett. Brougham l. kellemetlen helyzete.) A londoni törvényszék M' Naughtent, Peel titoknokának gyilkosát, két napi vitázat után „tébolyodottság miatt“ vád alól fölmenté. — Brougham l. nem rég a felsőházban bizonyos whig táborfőről szóla, ki S. Sebastian elfoglaltatása alatt iszonyú kegyetlenségeket vitt véghez. E' táborfő még él, neve Lynedoch, 's most Brougham lordot párviadalra szólította. Brougham igéré, hogy e' helyett inkább vissza fogja szavát vonni a felsőházban; mivel pedig ezt tenni elmulasztá, Lynedoch azzal fenyegetőzik most, hogy föl fogja a nemes lordot fricskázni. — A népnevelésre nézve törvényjavaslattal szándékozik parlament elibe lépni a miniszter-ség. — Martz. Sán Buckingham palotába költözött a királyné. —

Keletindia és China.

[Dwa kanauthe Tagore 's Hugh Gough megtiszteltetése.] A keletindiai társaság igazgatósága Londonban, melly Indiát kormányozza, Dwarkanauth Tagore gazdag nemes hindut, Brittiáiban számos közintézet létesítése által szerzett érdemeiért, számára külön veretett nagy arany érdempénzzel, melly nehéz aranyláncon függ, tisztelte meg. Ezen igazgatóság színté, mikint a parlament, Ellenborough lordnak 's az Afghánistanban harcolt tiszteknek köszönetet szavazott; Hugh Goughot pedig az indiai hadsereg generalissimúsává 's a kalkuttai főkormánytanács rendkívüli tagjává nevezte ki. Chinából dec. 7-keig terjedő hírek szerint Kantonban angol matrózok összekaptak a chinaiakkal. Az angol hatóságok egyszersmind arról értesültek, hogy azon 288 angol alattvaló, kik az 1841 ki hajótörés következtében chinai fogságba jutottak, a császár parancsára mind meggyilkoltattott. Miért az angolok erős hangú jegyzéket intéztek a császárhoz, azon esetre az ellenségeskedés megújításával fenyegetvén őt, ha a gyilkolásban vétkeket nekik 's javaikat a meggyilkoltak családjai számára ki nem adatná.

É R T E S I T Ó.

Gőzösek indulása

Bécsből Pozsonyba 's Pestre mindennap folyó martzi u selejétől kezdve indul utasok számára egy gőzös délut. 2 órakor. 'S minden vasárnap reggel egy más egy nap alatt.
Pestről Pozsonyba 's Bécsbe martius 1. kezdve szinte mindennap utasok számára egy gőzös regg. 5 órak. 's minden szerdán regg. 5 órak. egy rakhajó.
Zimony és Drenkova felé: martius 2, 5, 8, 12, 16, 21, 25 és 28-án hajnal kor, utasok számára egy gőzös. Szóval: minden kedden Vukovárra 's minden pénteken Eszékre indul utazók számára egyegy gőzös.

Gombkötő munkák ajánlása.

Alulirt hálásan köszöni azon kegyes bizodalmat 's pártfogást, mellyet mind közelebb mind távolabb lakó minden rendü t. cz. uraságoktól műveinek méltánylásával több év óta nyerni szerencsés volt. Minek következtében jelenti, hogy boltjában a legujabb divat szerint készült többféle magyar öltözetekre, hasonlókép cs. királyi tisztii egyenruhákra (uniformisokra) való gombkötő arany, ezüst, selyem és finom teveszőr munkák, azokhoz tartozó vitézkötések, övek, mente- és kardkötők, kolcsagtoll arany és ezüst foglalatokkal, nemkülönbben liberáikra való sinórok bő valogathatásu mennyiségben készen a legillendőbb áron találtatnak.
Boltom vagyon a Kigyó-utca szegletén, szemközt az uriteczával 415 szám és „Mátyás király“ czimképe alatt. Pesten, 1843. martius 19-dikén.
SZILÁGYI ISTVÁN polg. gombkötő. 2—3.

Kész misemondó-ruhák.

Hirsch Ferencz selyem- 's divatárus

boltjában legjutalmasb áron kaphatók; továbbá: selyem, arany és ezüst himzettü gyönyörű nehéz **templomszövetek díszítvényekre, damaszkszövetek zászlókra** 's egészen nehéz violaszín 's vörös **Gaz-de-Naples, Molre és övszalagok** — Pesten a váciuteczában „A SZARVASHOZ“ hol **mindenféle megbízatás is elfogadtatik** mindennemü templomi díszítvényre, mennyezetre, püspöksüvegre, velumra, biretre, albára, szemfödélre, ostyazaeskóra st. elf. jutalmas és gyors szolgálattal mellettt. 6—6.

Epen most jeleat meg, és Hecke-nast Gusztáv pesti könyvársznál kapható:

Üdvlelde.

Gróf Dessewffy Aurél hátrahagyott némi iromány-töredékivel írta és közli
Gróf Széchenyi István. Nagy Srét füzve 1 ft 20 kr. pgó. 1—2.

NYILATKOZAT.

Könyvkereskedő Hecke-nasz-tural 1841 évben volt peremben bizonyos körülmények Braun urat a pesti Izr. község jegyzőjét előttem gyanússá tevén, sőt a „Jelenkor“ 1841-iki 82-dik számában vádolván, most nyert jobb meggyőződésem után Braun urnak teljes ártatlansága kisülvén, kötelességemnek tartom őt minden akkor reá süttött vádtól fölmenteni, 's mint hivatalában mindenkor tisztesen eljáró egyedet ezennel megösmerni. Klein Hermann az „Ungar“ czimü hírlap tulajdonos szerkesztője.

Folyó évi aprilis 3-án Nagy-Körösön a várososháznál t Gombay Menyhért urnak még 1841-iki aprilis 24—25-ken bírói

végrehajtás utján elfoglalt 's zár alá vett köv. ingatlan javai fognak felperes Rajner János ur részére brverés utján a legtöbbet ígérőnek eladtni:

- 1] A' Mokesay és Uzka Bernáth féle sajátlag Gombay Menyhért urat tleltő jusok.
- 2] A' páhi pusztán 57 hol (1600 □ ölével] és 16 □ öl térségü föld.
- 3] Az ugy nevezett zsiros hegyben egy szőlő sz. Boros István, Zsengellér Mihály és Fehér Mihály szomszéd-ságában, mellynek terjedelme 9 pusztá, két lugossal, egy kunyhóval, továbbá egy tanya-hely a' szomszédló földekkel együtt.
- 4] A' homok oldalon egy akol, mellynek telke 750 □ öl terjedelmü.
- 5] Nyárkut rétvén Molnár Pál és nemes Harnócz Farkas István szomszéd-ságában fekvő rét, mellynek terjedelme 6 hold és 743 □ öl.

Kelt Pesten febr. 1-jén 1843.

Bod Dániel, végrehajtó bíró. 1—3.

Pázmány Dénes részéről közhírré tétetik, hogy Zohrab 16 markos pej teliver angol ménlova eladó; bővebb tudósítás nyerhető Pesten granátos-utczában 462. sz. Libasinszki-ház 2-ik emelet 13-dik sz. lakáson. 2—3.

Pannoniagyertyák iránt.

Közelítvén a' husvéti ünnepek, az első magyar Stearin-gyár-részvénytársaság bátorodik ajánlani

templomgyertyáit

különösen szép új minták szerint készítve, valamint szinte annyira kedvelt 's a magyar ipar egyesület által

arany érdempénzzel

kitüntetett, 's mind minőségre, mind szépségre nézve elsőrendü **PANNONIA-GYERTYÁIT.**

Mindenkor készen találtatnak:

- Templomgyertyák 2 font., 1 fontosak, 2, 4, 6 sak;**
- Táblagyertyák 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15 ösek;**
- Kocsigyertyák 6 és 8 sak;**
- Halottas-gyertyák (hurokkal) 2, 4 és 6 sak;**
- Viraszógyertyák 6, 8, 10 és 12 sek;**
- Fáklyák, minden nagyságban.**

Főlöszeg e' hazai vállalat készítenyiét egyetlen szóval is magasztalni. A' közvélemény világosan kimondá már kedvező ítéletét, 's az igazgatóság örömmel tudathatja a' honfiakkal, hogy az épen most mult farsang folytában Magyarország minden kintinöb városában minden jelesebb bálban tényleg bizonyult be, hogy hazánk ezen iparvállalatra nézve bátran kiállhatja a' szomszéd birodalmakkal a versenyt.

Fölbátorítatva e' tapasztalt rendkívüli részvét által, a' társaság kénytelen most **eddig hatáskörét tetemesül kiterjeszteni,** 's eröm műveinek szaporítása által ugy intézkedett, hogy ezental **a' legnagyobb megrendeléseket is** rögtön és pontosan teljesíthesse. Pest, mart. 1-jén 1843. 5—5.

Jelentés.

Szabados Gyöngyös város földesuri jogaihoz tartozó Bene pusztájában két épületi kőbánya, ugyanott fürdő kies terület, hat fürdőszobával, 12 fürdő kádakkal, 200 akós masina-kádbul rézesapokon ereszthető meleg és hideg vízzel, két lakszobával, tágas konyhával, pin-czével, három vendég- 's tánczvigalmi szobával ellátva, szabad étel ital mérés-sel folyó évi sz. György napj. kezdve, három egymást köv. évre, szinte a' posta 40 kilás jötermésü földdel f. e. novem. 15-ö napj. kezdve hat egymást köv. évre f. e. apr. 3-d. a' városbáznál árverés utján át fognak adatni, a' bérleti szándéklók a' bírói hiv. addig is bővebb tudósítást vehetnek. Sz. Gyöngyös városa tanácsa által. 1—3.

Áresökkentési hirdetés.

A' nm. m. k. httótan. f. e. febr. 21. 7821. sz. a. kelt rendeleténél fogva a' kir. építési főigazg. részéről ezennel közhírré tétetik: hogy a' Duna és Dráva folyók 1843d. évben eszközlendő tisztítására szükséges kötelek készítése 's beszolgáltatása mintegy 180 mzsza áresökkentés utján a' legkevesebbet kívánónak átengedtetik. A' szerződésre hajlandók kik egyszersmind 400 pf. bánatpénzért (melly az áresökkentés bevezetésével meghatározandó kezesség fejében beszámítottatik) készpénzben letenni képesek. martius 25d. regg. 9 óráig a' kir. főigazgatóság épületében megjelenésre azon megjegyzéssel szólíttatnak föl, hogy a' kezesség akár kamatos statuspapirosok,

akár házakra vagy telkekre törvényes időmban szerkezett bizonyítványok által kieserélthetetik. —

A' szerződési föltételek az áresökkentés napján nyilvánosan felolvastatnak, mellyek addig is a' kir. épít. főigazgatóságánál hiv. órákon naponként megtekinthetők. A' kir. főigazg. által Budán 1843. évi mart. 6-kan. 1—3.

Daguerrotyp-hirdetés.

Alulirt jelenti, hogy Pesten felső Dunasoron Nákóház 2-dik emel. 19d. sz. alatti szállásán naponként tiszta ugy mint felleges, vagy seos időben is daguerrotyp arczképek készíttetnek. — G i a c o m o Maraston akad. művészfestő.

A' nm. m. k. httó tan. rendelete következtében a' kir. alapítványi bánsági javakhoz tartozó urod. magtárakban a' házi szükséglet felező mindennemü gabona egy részben apródonkinti folyvást mindennap tartó, részint pedig nagyobb mennyiségekben való eladásra van kitéve. A' nagyobb mennyiségbeni eladás három ízben fog történni, és pedig az első izbeli mart. 29., a' második izbeli apr. 27d., és a' harmadik izbeli majus 22-ken. Temesváron a' József külvárosban helyezett kir. közalapítványi épületekben. Minden izben az árverés alá boesátandó mennyiség leszen tisztabuzából 2156 pm. kétszeres buzából 3583 pm., rozsbul 17 pm. és zabbul 3470 pm. A' kir. közalapítv. esákovai ker. igazg. által p. Perlaky Károly s. k., a' kir. közalapítv. bánsági javak praefectusa. 3—3.